

N:o 231.

Af herr **O. Walter**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om nedsättning i gällande fraktsatser i fråga om mjöl och spannmål.

Af största betydelse för ett folks ekonomiska utveckling och materiella förkofran är den lätthet, hvarmed landets på olika platser bosatta invånare äro i tillfälle till ekonomisk samverkan. Ett bland de viktigaste villkoren för detta måls vinnande är, att ett ömsesidigt varuutbyte kommer till stånd, och att den sålunda uppkomna varuomsättningen så litet som möjligt begränsas till vissa tider och platser, utan fördelar sig efter afnämares behof och önskningsar. Undanrödjande af hvarje hinder, som kan menligt inverka på omsättningens snabba och lätta realiserande, bör sålunda ligga statsmagten varmt om hjertat. Ett af de viktigaste hinder för det inhemska varuutbytet utgör onekligen det missförhållande, som så ofta gör sig gällande i proportionen mellan en varas produktionsvärde samt det pris, som betingas för densammans transport till förbrukningsstället, hvilket pris blifver så mycket mera betydande, om afståndet är af mera afsevärd längd. Detta missförhållande framträder märkbarast, när det gäller transport af de egentliga lifsförnödenheterna. Ofta höres, och detta med fog, klagomål höjas öfver de allt för höga jernvägsfrakterna på spannmål. Vårt land har genom sitt geografiska läge och sin långa utsträckning i norr och söder provinser med vidt skilda klimatiska och naturliga förutsättningar, hvilka sålunda bestämma riktningen och beskaffenheten af hvarje trakts säregna produktion, särskildt med afseende på frambringandet af lifsförnödenheter. Härutinnan intager Norrland en starkt utpreglad ställning. Spannmålsodlingen spelar som bekant en mycket obetydlig roll i dess produktion och i hvarje fall i aldeles otillräcklig mängd

för den egna förbrukningen. Sjelfklart följer sålunda häraf, att norrländingen är nödsakad att utifrån hemta det nödiga förrådet häraf. Deremot är uppfödandet af hästar och annan boskap en näring, som bäst lämpar sig för Norrlands geografiska karakter. I mellersta och södra Sverige är ju spanmålsodling den viktigaste hufvudnäringen, och hvad är då naturligare och förnuftigare, än att det ömsesidiga utbytet af de skilda förnödenheterna må få ega rum så fritt och lätt som möjligt, utan hinder af oproportionella och tryckande transportafgifter. Emellertid verka nu gällande fraktpris på spanmål å våra jernvägar i alldeles motsatt rigtning, och hvad blifver då följden? Jo, att mellersta och södra provinsernas landbrukare ej få afyttra sin spanmål till norrländingen, hvilken återigen hänvisas att med användande af de billigare fraktprisen å fartyg hemta sitt behof häraf från utlandet, vanligtvis då öfver Trondhjem och Sundsvall. Visserligen medgifves, att jernvägen under särskilda omständigheter lemna lindring i fraktprisen i form af viss rabatt, men dervid äro sådana vilkor fästade, att fördelarne häraf endast träffa de större spanmålshandlandena, men deremot ej de mindre affärsmännen, och i hvarje fall icke leder till afsevärdt större varuutbyte. Öfver nedanstående jemförelse mellan sjöfrakterna från utlandet samt våra jernvägsfrakter å spanmål (se bilagorna A och B) göra reflektionerna sig sjelfva.

Af ofvan anförda synes uppenbart, att en synnerligen viktig uppgift att lösa för våra jernvägar ligger deruti att söka genom största möjliga fraktlindring å spanmål underlätta och gynna den inhemska varuomsättningen.

På grund af hvad här ofvan i korthet anförts, får jag hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes vidtaga den ändring i gällande frakter för statens jernvägar, att frakten för mjöl och spanmål, som försändes till station norr och vester om Bräcke och öfver en väglängd af minst 400 kilometer samt till vikt af minst 5,000 kilogram i använd vagn, måtte nedsättas med 25 procent af den å statsbanorna belöpande frakten.

Stockholm den 28 februari 1899.

O. Walter.

Bil. A.

På begäran af herr riksdagsmannen Olof Walter i Mörsil har Aktiebolaget Sveriges allmänna revisionsbyrå verkställt utredning angående fraktkostnaden för transport af spannmål, och få vi härmed lemna följande meddelande:

Ångbåtsfrakter.

			Rmk.	Kronor.
Från Riga	till Stockholm	pr ton	5-6-7 =	4,45-5,34-6,23
» Danzig	» »	» »	5-6-7 =	4,45-5,34-6,23
» Königsberg	» »	» »	5-6-7 =	4,45-5,34-6,23
» Libau	» »	» »	4 ¹ / ₂ -6 ¹ / ₂ =	4,01-5,79
» Reval	» »	» »	4 ¹ / ₂ -6 ¹ / ₂ =	4,01-5,79
			Sh. d. Sh. d.	
» Newyork	» »	pr quarter om 480 eng. æ	3. 3-3. 6 =	2,91-3,15
			Sh.	
» Svarta hafvet	» »	ton	12 =	10,80

Jernvägsfrakter.

Från Sundsvall	till Bräcke	pr 100 kg. minst 5,000 kg.	Kr. 0,57
» Trondhjem	» »	» »	» 1,13
» Nässjö	» »	» »	» 1,73
» Tillberga	» »	» »	» 1,24

Fraktkostnaden från Amerika till Trondhjem blir billigast, om varan transporteras å någon af de stora passagerareångarne å traden Amerika—Bremen—Hamburg eller Amsterdam. Af stor betydelse för fraktsatsen är den omständigheten, om tillfälle till returfrakt finnes.

Till Sundsvall och Trondhjem saknas noteringar, men till Bergen skulle fraktsatsen från Amerika eller Svarta hafvet ställa sig lika som till Stockholm.

Från ryska Östersjöhamnarne till förestående norska hamnar fraktas i allmänhet ej spannmål.

Stockholm den 18 februari 1899.

Aktiebolaget Sveriges allmänna revisionsbyrå.

G. Fr. Sandberg.

Fahle Fougberg.

Edvard Wavrinsky.

Bil. B.

Kongl. jernvägsstyrelsens

Cirkulär (n:o 1542)

utfärdadt den 13 januari 1897

angående fraktnedsättning för mjöl och spanmål vid transporter
till Öfre Norrland.

Styrelsen har, i likhet med under föregående år, funnit skäl medgifva, att trafikant, som under år 1897 till stationer norr och vester om Ånge låter försända mjöl och spanmål till sammanlagd vikt af minst 120,000 kilogram, och som för hvarje sändning erlägger frakt enligt nu gällande taxa för en väglängd af minst 800 kilometer och för en vikt af minst 8,000 kilogram å hvarje använd vagn, skall erhålla nedsättning med 25 % af den å statsbanorna belöpande frakten, hvilken förmån skall komma honom till godo på det sätt, att, sedan efter årets slut uppgift å verkställda transporter, jemte fraktsedlarne derå, till jernvägsstyrelsen aflemnats och behörigen kontrollerats, en fjerdedel af berörda fraktafgifter återbetalas;

hvilket styrelsen velat, för allmänhetens delgifvande, härigenom bringa till stationernas kännedom.

Stockholm som ofvan.

RUDOLF CRONSTEDT.

M. Hahr.
